

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 2 (789)

Аўторак, 15 студзеня 1991 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цана 2 кап.

На Савеце рэктараў

АБ ТЫМ, ШТО ХВАЛЮЕ ВНУ

У мінулы чацвер адбылося першае ў новым 1991 годзе пасяджэнне Савета рэктараў. Яго адкрыў і вёў старшыня гэтага Савета рэктараў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф. Скарыны член-карэспандэнт АН БССР, прафесар Л. А. Шамяткоў.

На Савеце з каштоўнай прапановай выступіў загадык кафедры радыяцыйнай фізікі Маскоўскага інжынерна-фізічнага інстытута (МІФІ) доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар Я. А. Шамер-Агееў. Ён нагадаў, што ў МІФІ цяпер вядзецца падрыхтоўка кадраў па спецыяльнасці «Радыяцыйная дыягностыка чалавека і акаляючага асяроддзя». Інстытут атывы па мэтавых накіраваных прымач на вучобу бітурыентаў з Гомельшчыны, якія па атрыманні дыпломаў будучы накіроўваюцца на працу ў сваю вобласць. Масквічы маюць магчымасць прымаць на стажыроўку спецыялістаў і выкладчыкаў па аб'ектах радыяцыі і аховы акаляючага асяроддзя, прызджаць у гомельскія ВНУ

для чытання цыкла лекцый па гэтай тэматыцы.

Прапанова МІФІ з удзячнасцю прынята.

У шырокую дыскусію вылілася абмеркаванне кадрвай палітыкі ва ўмовах Гомельскага рэгіёна. Выступаючыя адзначылі, што пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС за прайшоўшыя гады з ВНУ вобласці пераехала ў іншыя гарады рэспублікі і краіны каля 1/3 выкладчыкаў, сярод якіх значная колькасць дактараў навук, прафесараў, кандыдатаў навук, дацэнтаў. Паніжэнне навуковага патэнцыялу вышэйшай школы не можа не трывожыць, бо ад яго ў значнай ступені залежыць якасць падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, што асабліва важна пры пераходзе на рыначныя адносіны.

Правамерна ставіліся пытанні і аб аплаце працы вучаўскіх работнікаў. У прыватнасці, сёлета яе павысілі на 50% педагогам школ. І гэта зусім правільна. Інакш і не можа быць пры хуткім падарожжанні нашага жыцця. Але ж чаму

пры павышэнні зарплаты з сістэмы народнай адукацыі выпала вышэйшая школа? Цяпер нават настаўнік пачатковых класаў атрымлівае заробатную плату ў паўтара раза, а то і вышэйшую, чым асістэнт ВНУ, які па свайму ўзроўню ведаў па крайняй меры прыраўноўваецца да настаўніка-метадыста.

Усе яшчэ на нізкім узроўні застаецца матэрыяльна-тэхнічная забяспечанасць нашых ВНУ. Не ствараюцца належныя ўмовы для плённай і творчай працы выкладчыкаў і навуковых супрацоўнікаў. У гэтай сувязі зразумелая занепакоенасць рэктара нядаўна адкрытага Гомельскага медыцынскага інстытута прафесара Ю. І. Бандажэўскага. З боку тых органаў, ад каго гэта залежыць, вельмі мала робіцца для таго, каб новая, крайне неабходная для нашага рэгіёна медыцынская ВНУ як мага хутчэй, як кажучы, устала на ногі і паспяхова развівалася. Калі ў самы бліжэйшы час не змяніць адносінаў да яе, то нават тыя нямногія вучоныя і выкладчыкі, якія прыехалі сюды на працу, хутка развітаюцца з Гомелем.

Не пакінута без увагі і пытанне, як абараніць са-

цыяльныя інтарэсы студэнтаў пры маючым адбыццэ павышэнні цен на прадукты і тавары шырокага ўжытку.

На Савеце абмеркавана ўводзімае ў дзеянне новае Палажэнне аб Дзяржаўных экзаменацыйных камісіях, узгоднен пералік уступных экзаменаў у ВНУ ў 1991 годзе.

Па парадку дня Савета на яго пасяджэнні выступілі намеснік старшыні аблвыканкома А. М. Ярчак, Л. А. Шамяткоў, рэктар Гомельскага кааператыўнага інстытута М. П. Пісарэнка, рэктар Мазырскага педінстытута У. А. Дударэнка, прарэктары Гомельскага політэхнічнага інстытута С. Б. Сарэла і В. М. Кенё, іншыя члены Савета.

Заслухана інфармацыя рэдактара шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» У. П. Валогі аб выданні з 1991 года новай газеты «Вечерний Гомель», якая павінна стаць і трыбунай асвятлення жыцця ВНУ, іх здабыткаў і праблем. У гэтых мэтах прапанавана стварыць пры Савеце рэктараў прэс-цэнтр.

Было б карысна выкарыстоўваць і старонкі шматтыражнай «Гомельскі ўніверсітэт» для сумесных спецыяльных выпускаў па студэнцкіх праблемах.

Аб'яўлены конкурсы

ДА СКАРЫНАЎСКИХ НАВУКОВЫХ ЧЫТАННЯЎ

Загадам па ўніверсітэту ад 7 студзеня 1991 г. аб'яўлены конкурс на лепшыя навукова-даследчыя работы, выкананыя ў ГДУ за папярэднія 2—3 гады. Мэта конкурсу — далейшае развіццё прыкладных і фундаментальных даследаванняў, больш поўнае выкарыстанне навуковага патэнцыялу для вырашэння навукова-тэхнічных і сацыяльна-эканамічных задач вобласці і рэспублікі. Конкурс будзе праводзіцца ў тры этапы і завершыцца традыцыйнымі Скарынаўскімі навуковымі чытаннямі. Першы этап конкурсу праводзіцца кафедрамі (лабараторыямі), другі — дэканатамі. Работы, прызнаныя лепшымі на першых двух этапах, прадстаўляюцца ў конкурсную камісію ўніверсітэта не пазней 1 сакавіка 1991 года.

За даведкамі звяртацца па тэл.: 57-33-73, 57-76-99.

АД РЕДАКЦЫІ: спадзяемся, што як і ў мінулым годзе, для ўсіх жадаючых будзе прадстаўлена магчымасць азнаёміцца з работамі гэтага конкурсу і прыняць удзел у іх абмеркаванні на старонках нашай газеты. Думкі апанентаў дапамогуць аргкамітэту больш аб'ектыўна вызначыць пераможцаў.

«АУКЦЫЁН ІДЭЙ»

Дзяржадукацыя СССР сумесна з Міжнароднай Асацыяцыяй «Інтэлектуальная ініцыятыва» прапануюць усім жадаючым прыняць удзел у адкрытым «Конкурсе ідэй». У конкурсе можа прыняць удзел кожны жадаючы, прапанаваць усё яшчэ нерэалізаваны патэнт або заяўку на вынаходніцтва, арыгінальную канструкцыю, тэхналогію, здольную да ўкаравення ў вытворчасць у хуткія тэрміны.

«Конкурс ідэй» дазволіць азначыць магчымыя формы ўзаемадзеяння арганізатараў прамысловасці з навучальнымі і навуковымі ўстановамі Дзяржадукацыі СССР, акажа рэальную дапамогу ўсім, хто пракладвае свой шлях ў навучы, тэхніцы і адукацыі.

Арганізатары «Конкурсу ідэй» прапануюць, што ў 1991 годзе яго вынікі будуць праведзены ў красавіку — маі ў г. Маскве.

Арганізатары «Конкурсу ідэй» нагадваюць, што пачатак работ экспертаў залежыць толькі ад аўтараў. У «Конкурсе ідэй» спаніўшыся не будзе. Працы, па якіх-небудзь прычынах не трапіўшы на «Аукцыён ідэй» 1991 г., уключаюцца ў яго на наступны год.

Тэлефон для давадкі 23-79-84 Дзяржадукацыі СССР. Кузякін Аляксандр Паўлавіч.

Тэл. для давадкі ва ўніверсітэце: 57-76-99.

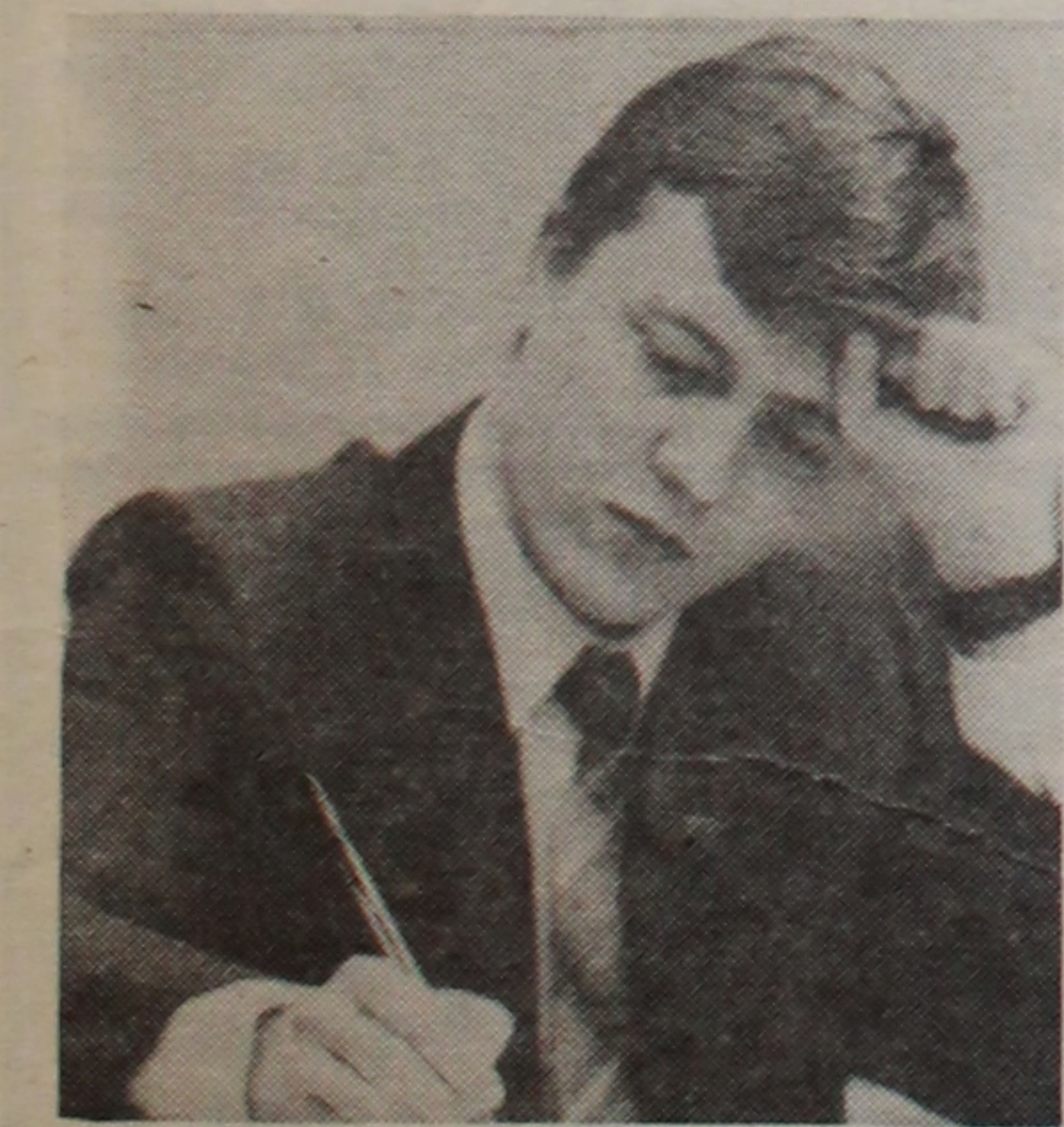
Гдзе зімовая сесія

3 ФОТААПАРАТАМ НА ЭКЗАМЕН

куль што зусім не падобны на зімовы месяц. А для студэнтаў ён нават гарачы. Адным — прыносіць радасць, другім — засмучэнні. Аднак мы не будзем унікаць ва ўсе

акалічнасці ходу экзаменаў, аналізаваць іх вынікі. Сітуацыю ў некаторай ступені можна ацаніць і па гэтых фотадымках.

Здаецца, толькі што сустракалі Новы год а ўжо сярдзіна студзеня, які па-

Другакурснік фізічнага факультэта Дзяніс Ткачук добра падрыхтаваўся да экзамена па фізіцы і здаў яго дацэнту І. В. Семчанку на «выдатна».

«Цяжкі» білет.

Як жа выцягнуць лёгкі? Фота У. Чысцка.

УДАСТОЕНЫ ТРЭЦЬЯЙ ПРЭМІІ

Рэдкалегія «Настаўніцкай газеты» і Рэспубліканскі савет Педагагічнага таварыства БССР падвялі вынікі першага этапу конкурсу на лепшую публікацыю, прысвечаную праблемам педага-

гічнай творчасці. Трэцюю прэмію ў суме 150 руб. журы прысудзіла за матэрыял «Развіццё асобы і выхаванне», які змешчаны ў №№ 32—34 «Настаўніцкай газеты» за 1990 год. Аўтарам гэтай

публікацыі з'яўляецца загадык кафедры педагогікі і псіхалогіі нашага ўніверсітэта, доктар педагагічных навук, прафесар, акадэмік АПН СССР Ф. І. Харламаў. Гэта падзея для Івана Федаравіча асабліва знамянальная. Спouнілася 30 гадоў, як ён супрацоўнічае з гэтым

выданнем, якое стала добрым памочнікам педагогаў і выхавацеляў нашай рэспублікі. У яго яшчэ шмат задум адносна далейшага ўдасканалення народнай адукацыі, істотнага паліпшэння выхаваўчай работы з моладдзю. І мы ўправе чакаем яго новых цікавых і карысных публікацый.

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

У 1990 годзе працягвалася работа па падпісанаму пяцігадоваму дагавору аб навукова-тэхнічным супрацоўніцтве паміж кафедрай фізікі нашага ўніверсітэта і кафедрай хімічнай фізікі Карлава ўніверсітэта (г. Прага). Навуковы кіраўнік — доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар А. М. Сердзюкоў, выканаўцы — кандыдаты фізіка-матэматычных навук, Г. С. Міцюрчыч і І. В. Семчанка. У выніку сумесных даследаванняў распрацавана тэорыя фотаакустычнага эфекта хуткавыпаральнага асяроддзя ў прысутнасці дадатковага да мадуліраванага няспынага лазернага пучка. Разлічана амплітуда і фаза фотаакустычнага сігналу. Дадзена тлумачэнне працяканню фотахімічных працэсаў і рэакцыі на аснове распрацаванай тэорыі. Вынікі даследаванняў выкарыстоўваюцца ў вучэбным працэсе — чытаецца спецыяльны курс па фотаакустычнай спектраскапіі для студэнтаў 3 курса фізічнага факультэта па спецыялізацыі «Квантавая электроніка».

На выкладчыцкай рабоце за межамі нашай краіны знаходзяцца два чалавекі: кандыдат біялагічных навук дацэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін А. В. Гаўрылаў — у Ангале, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры рускай літаратуры А. К. Няронская — у Камбоджы.

Вучонымі і супрацоўнікамі нашага ўніверсітэта ў замежных часопісах апублікавана чатыры навуковыя артыкулы і столькі ж тэзісаў дакладаў. У выданых міжнародных канферэнцый, якія праходзілі ў нашай краіне, апублікавана 8 тэзісаў дакладаў.

Летась у міжнародных канферэнцыях, у рабоце з'ездаў і сімпозіумаў удзельнічала 8 вучоных нашага ўніверсітэта. Рэктар член-карэспандэнт АН БССР прафесар Л. А. Шамяткоў у саставе дэлегацыі Міністэрства народнай адукацыі БССР на працягу двух тыдняў знаходзіўся ў Кітайскай Народнай Рэспубліцы. Камандзі-

роўка прадугледжвала мэту азнаёмлення з дзейнасцю ВНУ Кітая. Дэлегацыя наведвала вышэйшыя навучальныя ўстановы Пякіна, Цяньзіна, Сяня. Былі выпрацаваны і падпісаны папярэднія пагадненні паміж ВНУ Беларусі і Кітая.

Праэктар па вучэбнай рабоце дацэнт М. В. Селькін прыняў удзел у міжнародным матэматычным кангрэсе ў японскім горадзе Кіёта. На секцыі «Алгебра» ён выступіў з дакладам на тэму: «Некаторыя ўласцівасці канечных груп», тэзісы якога апублікаваны ў матэрыялах кангрэса. Ён сустрэўся з сусветна вядомымі вучонымі ў галіне матэматыкі Японіі, ФРГ, ЗША і інш. краін, азнаёміўся з арганізацыяй вучэбнага працэсу ва ўніверсітэтах г. Кіёта. Атрыманы ім на кангрэсе звесткі будучы прыменены ў распрацоўках навуковай дзяржбюджэтай тэмы кафедры алгебры і геаметрыі.

Загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка ўдзельнічаў у міжнароднай канферэнцыі «500-годдзе з дня нараджэння Ф. Скарыны, баларускага друкара, вучонага і асветніка», якая праходзіла ў Варшаве. Тут ён выступіў з дакладам «Далёкія і блізкія галасы пра вялікага сына беларускага народа». На гэтай канферэнцыі была створана міжнародная асацыяцыя беларусаў, членам аргкамітэта якой выбралі і Уладзіміра Васільевіча.

Загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка ўдзельнічаў у міжнароднай канферэнцыі «500-годдзе з дня нараджэння Ф. Скарыны, беларускага друкара, вучонага і асветніка» якая праходзіла ў Варшаве. Тут ён выступіў з дакладам «Далёкія і блізкія галасы пра вялікага сына беларускага народа». На гэтай канферэнцыі была створана міжнародная асацыяцыя беларусаў, членам аргкамітэта якой выбралі і Уладзіміра Васільевіча.

Загадчык кафедры дыфузіяўнага дацэнта У. І. Міроненка летась таксама наведваў Польшчу. Ён удзельнічаў у рабоце

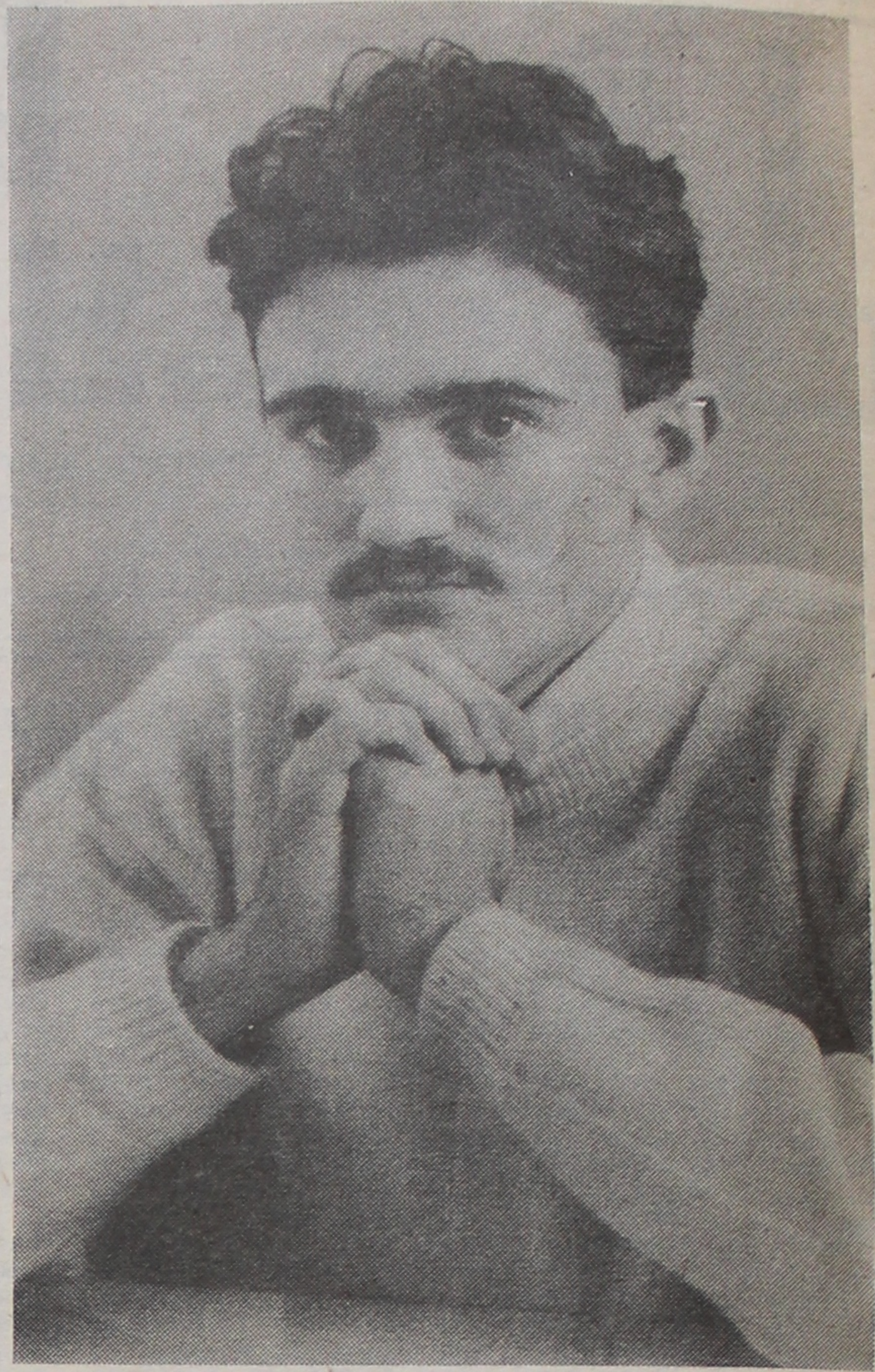
трэцяга семінара, прысвечанага хістальным працэсам у сістэмах звычайных дыферэнцыяльных ураўненняў, якая праходзіла ў горадзе Познані. Тут Уладзімір Іванавіч выступіў з дакладам аб адлюстравальнай функцыі дыферэнцыяльных сістэм, быў старшынёй на адным з пасяджэнняў семінара.

Дацэнт кафедры матэматычнага аналізу І. М. Бруй удзельнічаў у міжнароднай канферэнцыі па тэорыі прыбліжэнняў, якая праходзіла ў венгерскім горадзе Кечкамет, дзе таксама выступіў з навуковым дакладам.

Праэктар па навуковай рабоце прафесар А. М. Сердзюкоў і начальнік НДС Г. С. Міцюрчыч былі ўдзельнікамі міжнароднага сімпозіума па праблемах фізічнай акустыкі, які адбыўся ў г. Картрэйку (Бельгія). На сімпозіуме абмяркоўваліся праблемы фізічнай акустыкі і фотаакустычнай спектраскапіі, распаўсюджвання аднародных і неаднародных акустычных хваляў і інш. А. М. Сердзюкоў і Г. С. Міцюрчыч выступілі з дакладам «Тэорыя фотаакустычнага эфекту ў лінейных і нелінейных гіратропных п'езаэлектрычных крышталах». У выніку ўдзелу нашых вучоных у рабоце гэтага сімпозіума атрымана інфармацыя аб сучасным стане фотаакустыкі, аб перспектывах яе напрамку і праблемах, якія стаяць у гэтай галіне навукі.

Прафесар кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі Г. А. Кузняцоў прыняў удзел у V-м двухбаковым ГДР—СССР сімпозіуме па гісторыі і метадалогіі геалагічных навук, прысвечаным 325-годдзю Фрайбергскай горнай акадэміі і 120-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. Тэзісы яго даклада апублікаваны ў матэрыялах сімпозіума.

Міжнароднае супрацоўніцтва вучоных нашага ўніверсітэта ў мінулым годзе было, бадай, самым плённым. Есць упэўненасць, што ў будучым яно ўзнімецца на новую вышыню і дасць яшчэ больш значныя вынікі.

МАТЭМАТЫКА — ЯГО ПРЫЗВАННЕ

Многія дзеці ідуць шляхам сваіх бацькоў. Такое меркаванне можа склацца, калі сказаць і пра Сашу Філіпцова. Як-ніяк яго бацька Уладзімір Фёдаравіч — кандыдат фізіка-матэматычных навук, дацэнт, доўгі час быў дэканам матэматычнага факультэта. Аднак Аляксандраў выбар прафесіі вызначыўся, як сцвярджае яго бацька, з самага дзяцінства. Ён па-сапраўднаму захапіўся матэматыкай, больш чым усім астатнім, з ранніх школьных гадоў. Неаднаразова ўдзельнічаў у матэматычных алімпіядах, быў у ліку пераможцаў і прызёраў.

Што датычыцца вучобы, дык да яе Аляксандр заўсёды адносіцца старанна, сур'ёзна. Сведчаннем таму — сярэбраны медаль, які ён атрымаў разам з атэстатам сталасці, па заканчэнні гомельскай СШ № 26.

На матэматычным факультэце Аляксандра ведаюць як аднаго з лепшых студэнтаў. Ён не толькі настойліва авалодвае выбранай спецыяльнасцю, але і не ўхляецца ад грамадскай работы. Цяпер — стараста групы М-32, якая з'яўляецца адной з лепшых на курсе. Яго ведаюць, як добрага арганізатара, чулага і спагадлівага таварыша. Разам з тым, ён нічым не імкнецца вызначыцца сярод аднакурснікаў ці, як кажучь, узняцца над імі. Сціплы, памяркоўны. За гэтыя рысы, бадай, і больш за ўсе цэняць юнака.

Як надыходзіць лета, Саша не ўяўляе сябе без студэнцкага атрада. Ужо двойчы ён выязджаў у Цюменьскую вобласць, дзе працаваць нялёгка, але затое цікава.

На здымку: лясніскі стывендыят Аляксандр Філіпцоў.
Фота У. Чысцка.

ВЫБРАНЫ НА ВУЧОНЫМ САВЕЦЕ

Як паведамлялася ў нашай агульнай фізіці газеце, 3 студзеня адбылося Жогла Васіль Гаўрылавіч — дацэнтам кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі.

Гараніна Тамара Пятроўна — дацэнтам кафедры этыкі, эстэтыкі і гісторыі культуры.

Гладышаў Уладзімір Сцяпанавіч — дацэнтам кафедры гісторыі СССР і БССР.

Куірзеў Міхал Пятроўвіч — ст. выкладчыкам кафедры агульнай фізікі.

Па выніках выбараў да вучонага звання дацэнт рэкамендаваны кандыдат эканамічных навук Андрэев Наталля Васільеўна з кафедры эканамічнай інфарматыкі і аўтаматызаваных сістэм кіравання і кандыдат біялагічных навук Маркелова Рыта Іванавна з кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

Кашпай Валерыі Мікалаевіч — дацэнтам кафедры тэарэтычнай фізікі.

Казакіў Мікалай Паўлавіч — дацэнтам кафедры фізічнай метралогіі.

Пінчук Вячаслаў Рыгоравіч Семчанка Ігар Валянцінавіч — дацэнтам кафедры

СРОДКІ — НА НАВУКОВЫЯ РАСПРАЦОЎКІ

Адбылося пасяджэнне конкурснай камісіі па размеркаванні сродкаў, выдзяляемых з бюджэта рэспублікі і ФНТСР навукова-даследчага сектара на фарміраванне фундаментальных і пошукавых даследаванняў па прыярытэтных навуковых напрамках. Разгледжаны прадстаўленыя кафедрамі і лабараторыямі абгрунтаваны тэм, на аснове чаго конкурсная камісія паставіла — са сродкаў бюджэта рэспублікі (160 тыс. руб.) выдзеліць фінансаванне наступных тэм:

1. Распрацоўка золь-гель тэхналогіі атрымання акідных матрыц і кампазітаў на іх аснове — 25 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Мельнічэнка І. М.).

2. Стварэнне метадаў і сродкаў выпрабавання і кантролю матэрыялаў і вырабаў — 20 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Мельнічэнка І. М.).

3. Распрацоўка сістэмы аўтаматызацыі мадэлявання інтэлектуальных сістэм (САМІС) — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Максімей І. В.).

4. Радыкальныя і прымітыўна замкнутыя класы — 30 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — член-кар. АН БССР, прафесар Шамяткоў Л. А.).

5. Электрадынаміка і акустыка крышталаў на вонкавых палях — 20 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Сердзюкоў А. М.).

6. Іёнаметрычныя даследаванні слюны пры дазіраванай фізічнай нарузцы — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Кіеня А. І.).

7. Даследаванні рэакцый узаемадзеяння структурных часцінак з мэтай выяўлення фізічных заканамернасцей кварц-глюоннай дынамікі пры высокіх энергіях — 15 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Максіменка М. В.).

8. Традыцыйная духоўная культура і рэлігійны асаблівасці Усходняга Палесся —

10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Анічэнка У. В.).

9. Чарнобыль і духоўная спадчына беларусаў — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Штэйнер І. Ф.).

Са сродкаў ФНТСР НДС (110 тыс. руб.) выдзеліць фінансаванне для наступных тэм:

1. Рэчавы састаў і генетычная прырода верхняй манты. Рэдкія землі ў крышталічным фундаменце Беларусі — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Вахрушаў В. А.).

2. Фізічнае і матэматычнае мадэляванне АФУ і вымяральных стэндаў — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Дабравольскі І. Ф.).

3. Даследаванне матэматычных структур і мадэляў, апісваючых рэальныя працэсы ў простых асяроддзях, інфармацыйна-вылічальных сістэм і сетках сувязі — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Шаймуратаў Р. В.).

4. Фотатэрмаакустычная тэрмаскапія гіратропных асяроддзяў — 15 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Аляшкевіч М. І.).

6. Даследаванні ўплыву аварыі на Чарнобыльскай АЭС на сацыяльна-дэмаграфічнае развіццё рэгіёна — 10 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — прафесар Арашчанка У. Д.).

7. Вывучэнне фізіялагічных механізмаў стамлення пры інтэлектуальнай, фізічнай і спартыўнай дзейнасці — 7,0 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — д. м. н. Дзядзічкін В. П.).

8. Вывучэнне разумовай і фізічнай прапаздольнасці навучэнцаў 5—8 класаў агульнаадукацыйных школ пры навучанні з 6-гадовага ўзросту — 8 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — дацэнт Зайцаў Б. М.).

9. Тэарэтычнае і эксперыментальнае даследаванне лазернага напаўнення металічных і дыэлектрычных пакрыццяў на крышталева-падложкі — 25 тыс. руб. (навуковы кіраўнік — с. н. с. Малашчанка А. Ц.).

АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ ЭКЗАМЕНЕ ПА ГРАМАДСКІХ НАВУКАХ

Да ўвагі студэнтаў-выпускнікоў

У мінулым навучальным годзе дзяржаўны экзамен па філасофіі і палітэканоміі (геалагічны, эканамічны факультэты) праводзіўся ў градыцыйнай форме; вусны адказ студэнта на пытанні экзаменацыйнага білета. Практыка паказала, што, паўтараючы працэдуру курсавога экзамена, дзяржаўны ў такім выглядзе носіць у многім фармальны характар і не адпавядае свайму прызначэнню.

Удасканалюючы метадыку правядзення дзяржаўнага экзамена ў галіне грамадскіх навук з мэтай развіцця гуманітарызаванай адукацыі, павышэння палітычнай культуры маладых спецыялістаў, Вучоны савет універсітэта прыняў рашэнне сёлета дзяржаўны экзамен па грамадскіх навукх правесці на ўсіх факультэтах у выглядзе вынікавай

атэстацыі на аснове абароны студэнтамі-выпускнікамі рэфератаў па тэматыцы і ў форме прапанаваных Саветам кафедр грамадскіх навук ГДУ.

Студэнты-выпускнікі, якія маюць па ўсяму цыкле грамадскіх навук (палітычная гісторыя, філасофія, палітэканомія, тэорыя сацыялізма) выдатныя адзнакі, вызваляюцца ад напісання рэфератаў і аўтаматычна атэстуюцца камісіяй адзнакай «выдатна».

Выбар студэнтамі-выпускнікамі тэм атэстацыйных рэфератаў ажыццяўляецца ў наступным парадку: агульная колькасць тэм атэстацыйных рэфератаў, адпаведная колькасці студэнтаў-выпускнікоў (больш 1000 чал.), размяркоўваецца прыкладна роўна паміж кафедрамі палітычнай гісторыі, філасофіі, палітэканоміі, па-

літычнай сацыялогіі. На гэтай аснове кожная з іх прапаноўвае адпаведную тэматыку, у межах якой і ажыццяўляецца студэнтамі самарэгулюемы выбар тэм атэстацыйных рэфератаў. Заяўка на тэму павінна быць аформлена кожнаму студэнту-выпускніку на той ці іншай кафедре грамадскіх навук з 25 студзеня 1991 г., але не пазней, чым за два тыдні да пачатку дзяржэкзамена. Тэрмін яго правядзення ўстанаўліваецца дэканатамі. Пасля напісання рэферата студэнты павінны здаць яго на адпаведную кафедру ў тэрмін не пазней, чым за тры дні да дзяржэкзаменаў.

Якім павінен быць атэстацыйны рэферат? Правільна аформлены рэферат прадугледжвае наяўнасць тытульнага ліста, плана, ўводзінаў, асноўнай часткі, зак-

лучэння, спісу выкарыстаных крыніц, літаратуры.

Ва ўводзінах неабходна ясна вызначыць актуальнасць тэмы рэферата, яго мэту і задачы. У асноўнай частцы рэалізуюцца мэты і задачы, «пастаўленыя ва ўводзінах. Раздзелы асноўнай часткі вылучаюцца ў асобныя параграфы. У заключэнні фармулююцца кароткія вывады, якія раскрываюць сэнс рашэння задач, пастаўленых ва ўводзінах.

Мінімальны аб'ём рэферата — 20 старонак рукапіснага тэксту.

У рэферата павінна выкарыстоўвацца навішая літаратура апошніх 2—3 гадоў выдання (манаграфіі, брашуры, артыкулы), творы класікаў адпаведнай навукі, у тым ліку і марксізма-ленінізма.

Абарона атэстацыйных рэфератаў будзе праводзі-

ца перад дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй. Выпускнік павінен за 10—15 минут выклаці сутнасць свайго рэферата, а затым па яго тэме адказаць на дадатковыя пытанні.

Вынікі абароны атэстацыйных рэфератаў ацэньваюцца камісіяй па градыцыйнай вузаўскай шкале: «выдатна», «добра», «здавальняюча», «нездавальняюча».

Заяўка на тэму атэстацыйнага рэферата прымаецца ад студэнтаў-выпускнікоў усіх факультэтаў на кафедрах грамадскіх навук з 25 студзеня 1991 г.

У. КАЛІМЬКОУ, загадчык кафедры філасофіі, прафесар.
У. КАЧАТКОУ, загадчык кафедры палітычнай сацыялогіі, дацэнт.

Падрыхтоўка спецыялістаў высокай кваліфікацыі — адна з важнейшых задач кожнай ВНУ пры пераходзе на рыначныя адносіны. Не выключэнне гэта і для будучых педагогаў. Іменна ад таго, якімі стануць сейбіты разумнага, добрага, вечнага, у значнай ступені будзе залежыць узровень ведаў школьнікаў — той фундамент, на трываласці якога грунтуецца любая прафесія. Не выпадкова на філагічны факультэт запрашаюцца вядучыя спецыялісты іншых ВНУ рэспублікі і акадэмічных інстытутаў для чытання лекцый па некаторых раздзелах вывучаемых дысцыплін, правядзення спецсеминараў, кіраўніцтва дыпломнымі работамі.

Такую магчымасць выкарыстоўвае і кафедра рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства. У прыватнасці, яна супрацоўнічае з прафесарам кафедры рускай мовы Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна А. І. Яновіч. Сёлета Алена Іванаўна з'яўляецца кіраўніком дыпломных работ студэнтаў-выпускнікоў. Нядаўна яна прыязджала ў Гомель, сустракалася з імі, давала неабходныя кансультацыі.

НА ЗДЫМКУ: прафесар А. І. Яновіч на сустрэчы са студэнтамі рускага аддзялення філфака.

Фота У. Чысціка.

ЗНАХОДЗІЦЬ І РАЗВІВАЦЬ ТАЛЕНТЫ

Абласная алімпіяда

У адпаведнасці з Палажэннем аб рэспубліканскіх алімпіядах школьнікаў і навучэнцаў ПТВ ад 8 снежня 1989 г. калегія ўпраўлення народнай адукацыі Гомельскага аблвыканкома і Савет рэктараў вышэйшых навучальных устаноў сёлета на зімовых канікулах правялі чарговыя абласныя алімпіяды па рускай, беларускай, замежных мовах, фізіцы, матэматыцы, хіміі, біялогіі, географіі, асновах інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі. Намеснікам старшыні аргкамітэта па правядзенню гэтых алімпіяд з'яўляўся прарэктар нашага ўніверсітэта па завочнаму навучанню М. М. Воінаў. Мы папрасілі яго падзяліцца сваімі думкамі аб сутнасці гэтых алімпіяд.

Перш за ўсё трэба адзначыць, што абласным алімпіядам папярэднічаюць раённыя. У абласны цэнтр з'язджаюцца не выпадковыя юнакі і дзяўчаты, а тыя, хто стаў пераможцам на першым этапе своеасаблівых спаборніцтваў на глыбіні і трываласць ведаў па вывучаемых дысцыплінах. Па выніках алімпіяд прадастаўляецца магчымасць зрабіць некаторыя вывады аб узроўні выкладання агульнаадукацыйных прадметаў у гарадскіх і сельскіх школах, прафесійна-тэхнічных вучылішчах. На прыкладах папярэдніх гадоў

можна было пераканацца, што падрыхтоўка нават саміх удзельнікаў абласной алімпіяды далёка не аднолькавая, таму можна звярнуць увагу на тыя раёны і школы, дзе яна слабейшая. Гэта па-першае. А па-другое, да правядзення абласных алімпіяд прыцягваецца вялікая колькасць нашых вядучых вучоных і выкладчыкаў. У прыватнасці, сёлета старшынёй журы былі: па рускай мове — загадчык кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства дацэнт У. І. Коваль, беларускай мове — дацэнт кафедры беларускай мовы В. А. Ляшчынская, па фізіцы — дэкан фізічнага факультэта дацэнт І. В. Семчанка, па матэматыцы — загадчык кафедры матэматычнага аналізу У. В. Мухін, па хіміі — загадчык кафедры хіміі Ю. А. Праляскоўскі, па біялогіі — док-

тар медыцынскіх навук, прафесар кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін А. С. Калугін, па географіі — загадчык кафедры географіі дацэнт І. І. Богдэль, па асновах інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі — дэкан матэматычнага факультэта дацэнт У. В. Арлоў. Акрамя іх у састаў прадметных журы ўваходзіла яшчэ каля 35 выкладчыкаў нашага ўніверсітэта, пераважна кандыдатаў навук, дацэнтаў.

— У чым, на ваш погляд, важнасць такога шырокага прадстаўніцтва?

— Яна відавочная і зразумелая. Пры правядзенні кантрольных заданняў нашых выкладчыкі маглі зарыентавацца, у якіх школах падрыхтоўка школьнікаў вядзецца, як кажуць, больш грунтоўна. Гэта дазваляе наладзіць сувязі з такімі школамі ў мэтах прафары-

ентацыйнай работы. Нашаму ўніверсітэту як вядучай вышэйшай навучальнай установе Беларускага Палесся патрэбны самыя падрыхтаваныя абітурыенты. Гэта па-першае. А па-другое, і пры ГДУ пара ўжо арганізуюць школы, скажам, найбольш здольных фізікаў, матэматыкаў, хімікаў, мовазнаўцаў і г. д. Думаецца, ужо хопіць мірыцца з такім становішчам, калі юныя розумы Гомельшчыны запрашаюцца на вучобу ў школы пры іншых універсітэтах краіны, дзе затым набываюць вышэйшую адукацыю, становяцца вядомымі вучонымі і прыносяць карысць не нашым вобласці і рэспубліцы, а іншым гарадам і рэгіёнам.

— Што можна сказаць аб выніках прайшоўшай алімпіяды?

— Поўную інфармацыю пакуль што даць нельга. І вось чаму: у алімпіядзе ўдзельнічала звыш 1100 школьнікаў. Можна ўявіць, які гэта вялікі аб'ём работы. Справа не толькі ў правядзенні кантрольных заданняў і ў выяўленні пераможцаў, трэба зрабіць грунтоўны аналіз па асобных школах, раёнах у цэлым. Тады прадставіцца магчымасць гаварыць не абстрактна, а канкрэтна. Канчатковыя вынікі стануць вядомымі ў канцы гэтага тыдня.

А цяпер магу сказаць толькі тое, што па ўсёй праграме алімпіяды выступілі вучнёўскія каманды пераважна большасці раёнаў абласнога цэнтра і вобласці. Некаторыя ж раёны — Брагінскі, Веткаўскі, Нараўлянскі, Светлагорскі і інш. — выступілі па няпоўнай праграме алімпіяды.

Думка студэнтаў ЗАНЯТКІ ПАДАБАЮЦА, ДЫ НЕ ЎСЕ

Заканчваецца першы вучэбны семестр бягучага навучальнага года. Шмат непрыемных канфліктаў было ў нашага курса «Эканоміка і сацыялогія працы» з кафедрой медыцынскай падрыхтоўкі. Вучэбны матэрыял, які выкладаўся нам па курсу медыцынскай падрыхтоўкі і ГА, быў вельмі сухі і не ўспрымаўся студэнтамі. Наведванне гэтых лекцый было невясокім: 15—20%. Гэта сведчанне таго, што праграма выву-

чаемага прадмета не адпавядала патрэбнай.

У супрацьлегласць гэтаму, на той жа кафедры працуюць людзі, якія ідуць у нагу з часам, стараюцца падрыхтаваць новы цікавы матэрыял, працуюць з поўнай аддачай. Нам вельмі падабаюцца заняткі, якія вядзе дацэнт кафедры медпадрыхтоўкі і грамадзянскай абароны І. В. Хадалевіч. Гэта чалавек, і

на кожнай свайй лекцыі вельмі цікава, граматычна і даступна тлумачыць прадмет «Фізіялогія і псіхалогія працы». Яе заняткі заўсёды праходзяць цікава і захапляльна. Ірына Васільеўна ўмее дасць матэрыял так, што студэнты ідуць на кожную яе лекцыю з жада-

Студэнты гр. ЭСП-21, 22, 23 эканамічнага факультэта.

На універсітэцкай праф-саюзнай канферэнцыі, якая адбылася ў снежні мінулага года, не дэлега-ты паставілі пытанне аб строгім уліку ўсіх тых, каму выдаюцца пецёўкі

для аздаравлення і пра-вільным іх размеркаванні. У гэтых мэтах прапана-вана апублікаваць спісы выдачы пецёвак за апош-нія два гады і ў будучым такія паведамленні даваць рэгулярна.

У сённяшнім нумары газеты мы называем про-звішчы тых, хто атрымаў пецёўкі ў 1989 годзе за кошт сродкаў дзяржаўна-га сацыяльнага страха-вання:

ІМ ВЫДЗЯЛЯЛІ ПЕЦЁЎКІ

АГЧ:

- Гула Г. В. — камендант Інтэрната № 4 — сан. Спалс, Вірштонас, з 2.01.
- Вухавец Т. Е. — уборшчыца Інтэрната № 4 — сан. Эгле, Друскенінкай, з 8.02 (бясplatна).
- Цімафеева Л. І. — гартэробшчыца корпу-са № 1 — курс. Анапа, з 18.02.
- Васількоў А. І. — вадзіцель — курс. Ге-ленджык, з 27.02.
- Івалга Ф. С. — вахцёр корпуса № 1 — сан. Крыніца, з 25.05.
- Кусянікова Е. Ю. — уборшчыца Інтэрна-та № 3 — курс. Еўпаторыя, 9.07*.
- Матус З. І. — уборшчыца галоўнага кор-пуса — сан. У. І. Леніна, з 15.09.
- Максіменка А. Г. — уборшчыца Інтэрна-та № 3 — сан. У. І. Леніна у г. Анапа, з 14.08*.
- Тушкава В. П. — вахцёр Інтэрната № 2 — сан. Лётцы, з 25.12 (бясplatна).

МАТЭМАТЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ:

- Васільеў А. Ф. — дацэнт — курс. Ялта, з 1.01.
- Манахаў В. С. — заг. кафедры — сан. «Пікет», г. Кіславодск, з 23.03.
- Кадол Т. Т. — ІВЦ — сан. Запарожжа, Ялта, з 3.04.
- Максімей І. В. — заг. кафедры — пансія-нат адпачынку імя Тораза, з 9.07 (2 пецёўкі).
- Фаміна Г. В. — НДС — сан. «Вярсле», з 10.08, 2 пецёўкі*.
- Цілянчук В. Ф. — асістэнт — база адпа-чынку Алушта, з 31.07*.
- Гранкова В. Н. — лабарант — сан. «Ста-рая Русса», з 5.08.
- Мярожа В. Л. — дацэнт — сан. «Рось», з 27.12.
- Фёдарова М. Е. — лабарант — сан. «Вяр-сле», з 24.10.

БІЛАГІЧНЫ:

- Церлюкевіч Л. М. — асістэнт — сан. Ва-сільеўка, з 26.03.
- Семянкоў А. М. — заг. лабараторыі — п/а «Сасновы гай», Геленджык, з 12.08 (ся-мейная)*.
- Хількевіч В. А. — дацэнт — сан. «Радзі-ма», Кіславодск, з 10.09.
- Вабкова Н. І. — асістэнт — п/а «Сасновы гай», з 12.08*.

ГРАМАДСКІЯ КАФЕДРЫ:

- Каленнікава Т. Ф. — кафедра палітэкано-міі — курс. «Эгле», з 23.04.
- Ларчанка І. А. — кафедра нямецкай мо-вы — курс. Анапа, з 28.05 (2 пецёўкі).
- Мурачкоўскі М. І. — кафедра педагогікі і псіхалогіі — сан. Булдуры, з 9.07.
- Галева Т. Т., кафедра палітэканоміі — п/а Прыбалтыка, з 22.07 (сямейная).
- Абрамава Т. І. — кафедра замежных моў — сан. Арджанікідзе, з 23.07 (бяс-platна)*.
- Конухаў В. І. — начальнік штаба ГА — курорт Пяцігорск, з 27.04.
- Харламаў І. Ф. — кафедра педагогікі і псіхалогіі — сан. Беларусь, Друскенінкай, з 24.04*.
- Дзімітрыеў М. А. — кафедра педагогікі і псіхалогіі — сан. Беларусь, Юрмала, з 3.08 (сямейная)*.

ЭКАНАМІЧНЫ:

- Арэшчанка У. Д. — прафесар — сан. «Каўказ», з 18.10*.
- Акуліч М. В. — дацэнт — курорт Жалез-наводск, з 16.09*.
- Лячак І. І. — асістэнт — сан. Аўрора, г. Есентукі, з 25.06.

ФАКУЛЬТЭТ ФІЗІЧНАЙ КУЛЬТУРЫ:

- Кавалёва В. А. — ст. лабарант — курс. Есентукі, з 10.04.
- Калыда В. А. — заг. кафедры — дом ад-пачынку «Зялёны мыс», Адэса, з 20.08 (12 дзён).

БІБЛІЯТЭКА:

- Ражкоў А. І. — бібліятэкар — курс. Ге-ленджык, з 27.03.
- Анічэнка Г. Г. — сан. Прыдняпроўскі, з 6.08.
- Гапеева М. Д. — сан. Есентукі, з 31.05.

ФІЗІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ:

- Адамчыкава Т. М. — ст. лабарант — сан. «Крыніца», з 25.05.
- Афонін А. А. — дацэнт — сан. Нямунас, з 4.08.
- Мельнічанка І. М. — дацэнт — д/а «Зялё-ны мыс», Адэса, з 21.07 (12 дзён).
- Штыгашаў А. П. — НДС — курс. Анапа, з 31.07 з дзіцём*.
- Свірыдава В. В. — аспірант — д/а «Уч-раіна», Чаркаск, з 16.07*.
- Лаліцкая І. А. — лабарант — сан. Катон, з 22.07 (з дзіцём)*.
- Арлова Л. М. — ст. лабарант — сан. «Яс-ная палына», з 8.08*.
- Бондарава Л. С. — НДС — курорт Алуш-та, з 22.10*.

ГІСТАРЫЧНЫ:

- Рубан А. А. — заг. кафедры — сан. Ня-мунас, з 21.12.

ФІЛАЛАГІЧНЫ:

- Генаш В. С. — асістэнт — п/а з лячэннем «Ленінград», з 15.05.

БУХГАЛТЭРЫЯ:

- Азяўчыкава Г. У. — эканаміст — сан. Эг-ле, з 8.03.

САНАТОРЫЙ-ПРАФІЛАКТОРЫЙ ГДУ:

- Залаты С. А. — загадчыца — д/а «Баль-шэўскі», з 15.08 (з дзіцём)*.
- Грэбнячук Л. А. — бухгалтар — п/а «Ці-ня», Юрмала, з 15.07 (бясplatна)*.

ЗАВОЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ:

- Курашова Т. В. — метадыст — б/а «Зе-ніт», з 21.07 (на 2 чал.)*.
- Нікіцініна Е. І. — падрыхтоўчае аддзя-ленне — курс. Анапа, з 7.06. (з дзіцём, 1 пецёўкі, бясplatна)*.

ПЕНСІЯНЕРЫ:

- Варлава А. В. — сан. Васільеўка, з 18.04.
- Кудраўцава Л. С. — сан. Васільеўка, з 18.04.
- Шаўчэнка У. А. — сан. Васільеўка, з 18.04.

ПІЯНЕРСКІЯ ЛАГЕРЫ:

- Саковіч П. П. — кафедра фізвыхавання — піянерскі лагер «Агеньчык».
- Яцкевіч В. А. — фізічны ф-т — піянерскі лагер «Агеньчык».
- Філімоненка М. У. — каф. філасофіі — піянерскі лагер «Агеньчык».
- Капшай В. М. — філалагічны ф-т — пія-нерскі лагер «Агеньчык».
- Трухаў В. А. — эканамічны ф-т — пія-нерскі лагер «Агеньчык».
- Астапенка В. П. — бухгалтэрыя — п/л «Елачка».
- Саковіч П. П. — эканамічны ф-т — п/л «Кіравец».

САНАТОРЫЙ-ПРАФІЛАКТОРЫЙ:

- Гаранія Л. М. — кафедра ўсеагульнай гі-сторыі — Гом. аддз. Бел. чыгункі, з 29.08 (бясplatна)*.
- Волкава Н. В. — пенсіянерка — Гом. аддз. Бел. чыгункі, з 5.06.
- Андрэева Н. В. — эканамічны ф-т — «Пралеска», з 5.06 (з дзіцём).

ДЫЕТХАРЧАВАННЕ:

- Алісіевіч А. М. — АГЧ — галоўны меха-нік.
- Рупін В. М. — юрысконсульт.
- Анцопына Н. А. — асістэнт АСАЭІ — студзень — люты.
- Кузаўкоў А. І. — ПНДЛ — ст. н. с.
- Азяўчыкава Г. У. — бухгалтэрыя (бясplatна).
- Курава І. А. — галоўны бухгалтар.
- Старавойтаў М. І. — гістарычны — бяс-platна.
- Багамольнікаў У. У. — гістарычны — бясplatна.
- Казінец Е. М. — бібліятэка — бясplatна.
- Саннікава Г. В. — кафедра педагогікі і псіхалогіі.
- Каленнікава Т. Ф. — кафедра палітэкано-міі.
- Палякова Н. І. — НДС.

* — так пазначаны «гарашчыя» пецёўкі, г. зн. пецёўкі, атрыманыя дадаткова да пла-на ў тэрмін, крайне малы для іх рэалізацыі.

ПРАФКОМ.

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замінчэнне пасады:
— па кафедры агульнай фізікі — асістэнта;
— па кафедры алгебры і геаметрыі — асістэнта;
— па кафедры матэматычных праблем кіравання — ст. выкладчыка.
Тэрмін падачы заяў на конкурс — 1 месяц з дня апуб-лікавання паведамлення аб яго правядзенні.
Заявы і дакументы накіроўваць на адрас: 246699, г. Го-мель, вул. Савецкая, 104.
РЭКТАРАТ.

БЕСКАРЫСНАЯ ШКОДНАСЦЬ

Змяніны яд пасля пэўнай апрацоўкі, у вядомых дозах і пры правільным прымя-ненні прыносіць карысць. «Яд чалавечы» — стопра-цэнтна шкодна. Пакутуе не толькі той, «каго кусаюць». «Яд» таксічны і для носы-біта.

Вось сітуацыя. Вы на ра-бочым месцы. Настрой ні-жэй сярэдняга. Легкае неда-маганне. Павышаная ра-дражальнасць. Толькі і ча-каеце зручнага выпадку, каб разрадзіцца. Ці не праў-да, у гэтай сітуацыі няма нічога звышардынарнага, незвычайнага? Такое здара-ецца з усімі. І вось увахо-дзіць калега або наведваль-нік. Ён збірае членскія ўз-носы АСВОДа, або нагадвае аб абяцанні напісаць арты-кул у насьценгазету, або бесталкова расказвае аб нейкіх сваіх справах. Урэ-шце, хто б ні прыйшоў і што б ні гаварыў, ваша рэак-цыя ўжо запраграмавана. «Яд», які накапіўся, шукае выйсця і, натуральна, зна-ходзіць. У грубасці, сварцы, скандале.

Псіхалагічна такая рэак-цыя зразумела: нам усім па-рой цяжка пераносіць стан напружання, у якім мы аказ-ваемся ў сілу розных жыц-цёвых абставін, — у каго іх не бывае. Але тое, што можна зразумець, не заў-сёды можна дараваць. Звы-чайна людзі не даруюць. У кожнага з нас бывае такі стан, калі хочацца гуч-на грукнуць аб падлогу хру-стальнай вазай. Здараецца, хаця і не часта. Часцей мы лёгкадумна разбіваем не менш хрупкае і каштоўнае шкло чалавечых адносін. Не прыміце за прамую параду, але, праўда, лепш ламаць шкло, чым чалавечыя кан-такты.

Баючыся паказацца рэза-нерам, перахожу да справы, бо разумею, што сама па сабе парада — не шкодна-

чайце! — маладзёўская. Лёг-ка сказаць — уладарнічай-це сабою. А як?

Простых рэцэптаў не іс-туе. Неабходна заняцца сва-ёй асобай. Гэта цяжка, але магчыма. Пры гэтым гавор-ка павінна ісці аб змяненні агульнага малюнку павод-дзін, стылю зносін і харак-тару рэагавання. Пачніце з усведамлення таго, што шкоднасць як мінімум ня-выгадная вам. А гэта ўжо матыў, пабуджаючы да змя-ненняў. Падавіце растуцае раздражненне. Як? Прыглы-дзіцеся ўважліва і вы ўпэў-нецеся, што прычына раз-дражнення таго не варты. Адна справа, крыўда, якая раніць, рэальна прычыненае зло і зусім іншае — па-крыўджанасць, нематывава-ная злюбнасць. Гэта «іншае» ўпэўне нам падуладна. Спы-тайце сябе, а што, іменна, так вывела вас з раўнавагі? Разарвіце заганы круг сі-туацыі, звядзіце яе з вышы-ні трагедыі да радавоў цяж-касці. З апошняй, упэўнены, вы лёгка справіцеся, скан-цэнтраваны ўвагу не на асабістых перажываннях, а на пошуку разумнага вы-хаду.

Беспрадметная канфлікт-насць, замешаная на дрэн-ным настроі, нежаданне па-глядзець на рэчы шырока, толькі адцягвае ад сапраўд-ных праблем і канфліктаў. Той, хто без прычыны шкод-нічае, звычайна не баец, ка-лі размова заходзіць аб ра-шэнні важных пытанняў.

Мараль проста! Заўва-жыўшы ў сабе парасткі або сімптомы беспрычынай шкоднасці, не хавайцеся за выратавальнае «у мяне дрэн-ны характар». Пачніце дзей-нічаць — і вынік узнага-родзіць вас.

А. ТАЛСТЫХ.

(3 кнігі «Наедине со всеми: о психологии обще-ния»).

ДЗЕСЯТКА МАЦНЕЙШЫХ

Камітэт па фізічнай культу-ры і спорту Гомельскага абл-выканкома вызначыў дзесяць лепшых спартсменаў 1990 го-да па выніках іх выступлення на чэмпіянатах свету, Еўропы, СССР і міжнародных турнірах.

Спартсменам № 1 аднаду-шны прызнаны двухразовы чэ-мпіён свету па веславанню на байдарках і каное Сяргей Ка-леснік з Рагачова.

Найбольш шырока ў дзесят-цы мацнейшых спартсменаў го-да прадстаўлены студэнты Го-мельскага дзяржуніверсітэта

імя Ф. Скарыны. Гэта чэмпі-ёны свету па веславанню на байдарках і каное Дзімітрый Ванькоўскі, Аляксандр Мыз-гін, Андрэй Пліткін, уладаль-ніца Кубка свету па сучаснаму пяцібор'ю Жана Далгачова, чэмпіёнка краіны і ўладальні-ца Кубка СССР па плаванню Алена Рудкоўская. У дзесятку ўвайшлі таксама гамельчане чэмпіён Гульняў добрай волі Ігар Барцініці (акадэмічнае веславанне), бронзавы прызёр чэмпіянату свету па вольнай барацьбе Сяргей Смал, ся-рэбраны прызёр Гульняў доб-рай волі па лёгкай атлетыцы Ірына Ятчанка, а таксама вяс-ляр з Мазыра Аляксандр Гра-мовіч.

НА ЧАСОВУЮ РАБОТУ

У-І або II змену запра-шае завод «Эмальпасада» студэнтаў з працягласцю рабочага часу па жаданню. Аплата працы здэельна-прэміяльная.

Звяртацца па адрасу: г. Гомель, вул. Барыкіна, 132. Тэл. 44-31-01, аддзел кадраў.

Адміністрацыя.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Го-мель, вул. Савецкая, 104, пачок 3-11, тэл. 57-16-52.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельскага дзяржуніверсітэта ім. Ф. Скарыны, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамтэта БССР на друку. Гомель, Савецкая, 1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 1500 экз. Заказ 26. Падпісана да друку ў 13.00.